

ИЗИСКВАНИЯ НА ЧЛ. 7 ОТ ДИРЕКТИВА 2018/2002/ЕС В ПЕРИОДА 2021-2030 Г.

Агенция за устойчиво енергийно развитие

СЪДЪРЖАНИЕ

- Задължения за икономии на енергия
- Национална кумулативна цел на България за периода 2021-2030 г.
- Сравнение на периодите на задължение
- Изисквания за същественост и допустимост
- Възможни изисквания за доказване на същественост
- Изисквания за допълнителност. Допустими изключения от изискванията.
 - Изисквания за допълнителност
 - Изчисляване на допълнителните икономии на енергия
 - Изключения - съществуващи сгради
 - Изключения - нови сгради
 - Изключения - сгради на публичните органи
 - Изключения - обследвания на предприятия
 - Изключения - Предсрочна подмяна. Мерки на политиката, „ускоряващи внедряването на по-ефективни продукти и превозни средства“.
- Жизнен цикъл на мерките
- Темп, с който ефектът от икономии намалява с течение на времето
- Мерки, насърчаващи внедряването на технологии за възобновяема енергия и други технологии за отопление от малък мащаб върху или в сгради
- ЗИД на ЗЕЕ – задължени лица
- ЗИД на ЗЕЕ – срокове
- ЗИД на ЗЕЕ – доказване на изпълнението на индивидуалните цели
- ЗИД на ЗЕЕ – отчитане на изпълнението на индивидуалните цели
- Изисквания за същественост и допълнителност в ЗИД на ЗЕЕ

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ИКОНОМИИ НА ЕНЕРГИЯ

Нови икономии ежегодно от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г. в размер на 0,8 % от годишното крайно енергийно потребление, осреднено за последния тригодишен период преди 1 януари 2019 г.

Допустимо е неравномерно разпределение на размера на новите икономии през годините на задължение, но това **не може да се използва като изключение** и не може да намалява общия размер на националното кумулативно задължение (както позволяваше предходния период 2014-2020 г.).

Икономии на енергия, постигнати след 31 декември 2020 г., **не се отчитат** в размера на изискваните икономии на енергия за периода на задължения от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

НАЦИОНАЛНА КУМУЛАТИВНА ЦЕЛ НА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2021-2030 Г.

	2016	2017	2018
Крайно енергийно потребление, ktce	9 731,2	9 976,0	10 003,0
Средно годишно крайно енергийно потребление за периода 2016 – 2018 г., ktce	9 903,4		

Година	Годишни енергийни спестявания в крайното потребление, ktce										Общо годишно	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
2021	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2
2022	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	138,4
2023	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	212,45
2024	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	286,5
2025	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	378,5
2026	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	470,5
2027	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	562,5
2028	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	654,5
2029	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	746,5
2030	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	69,2	838,5
ОБЩО кумулативни спестявания за периода 2021-2030 г.											4 357,55	

СРАВНЕНИЕ НА ПЕРИОДИТЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЕ

2014-2020 г.

7 години

Период на задължение

1,5%

Годишен дял от средното КЕП за периода 2010-2012 г.

Сектор Транспорт

КЕП на сектор Транспорт може да бъде изключен от базовата линия

Изключения

Позволени са изключения, които намаляват общата цел до 25%

1 942,1 ktOE

Национална кумулативна цел за енергийни спестявания на България

2021-2030 г.

10 години

Период на задължение

0,8%

Годишен дял от средното КЕП за периода 2016-2018 г.

Сектор Транспорт

КЕП на сектор Транспорт НЕ СЕ изключва от базовата линия

Изключения

Позволени са изключения, които НЕ МОГАТ да намаляват кумулативната цел

4 357,55 ktOE

Национална кумулативна цел за енергийни спестявания на България

ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЪЩЕСТВЕННОСТ И ДОПУСТИМОСТ

Дейностите на националните публични органи по прилагането на политическата мярка и на задължените лица при прилагането на дейности и мерки за повишаване на ЕЕ, трябва да бъдат „съществени“ за постигане на заявените икономии на енергия; с други думи:

- те трябва да са допринесли директно за отделните действия; и
- субсидията или участието на задължената, участваща или поверена страна трябва да има **повече от минимален ефект върху решението на крайния потребител да предприеме инвестицията в енергийна ефективност.**

Задължените лица (по схема за задължения) и органите по прилагане на алтернативни мерки трябва да документират и да докажат пряк принос за изпълнението на действието.

ВЪЗМОЖНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОКАЗВАНЕ НА СЪЩЕСТВЕННОСТ

- От задължените страни може да се изисква да докажат:
 - дали вноската е била предоставена пряко или косвено (т.е. от посредници); и
 - дали решението за прилагане на мярката е взето от крайния потребител преди предприемането на действието.
- Държавите-членки могат също така да изискват например:
 - да се сключва договор между задължените лица и трети страни;
 - икономията на енергия да не се генерира преди сключването на договора;
 - страните могат да отчитат спестяванията само когато са били пряко участващи в прилагането на мярката (например чрез предоставяне на енергийни одити, субсидии и др.); и
 - да се изготвят споразумения, обхващащи цялата верига от задължени участници до крайните потребители на енергия.

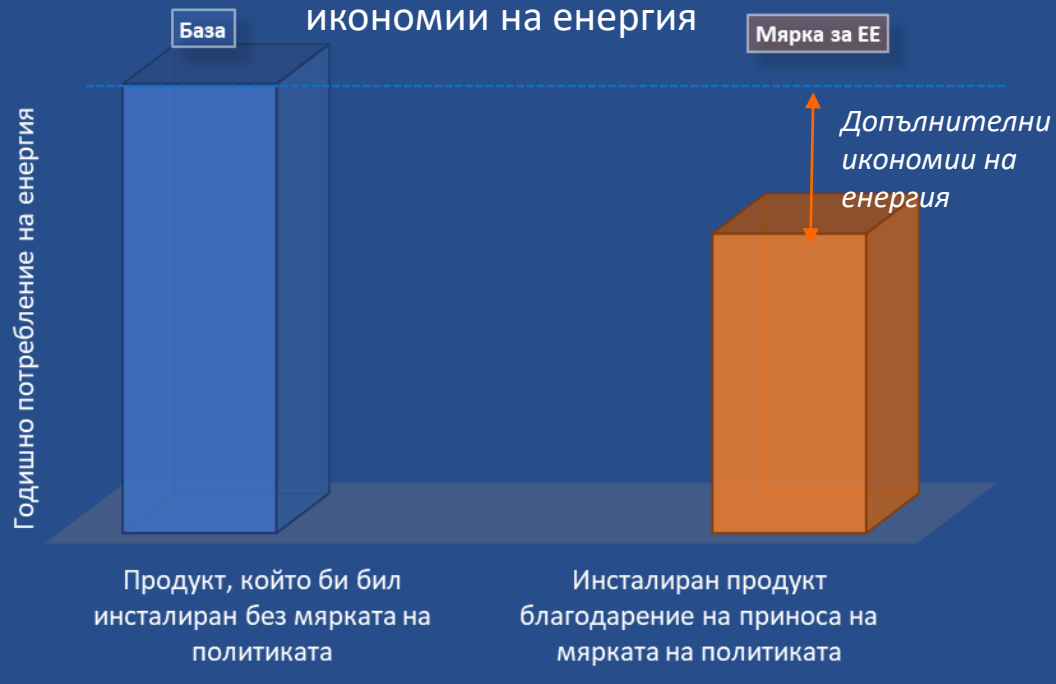
ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНОСТ. ДОПУСТИМИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ ОТ ИЗИСКВАНИЯТА.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНОСТ

- За икономите се посочва, че са допълнителни спрямо икономите, които при всички случаи биха се реализирали и без дейността на задължените, участващите или изпълняващите страни или на изпълнителните публични органи. Отчитат се най-малко следните фактори: тенденциите на потреблението на енергия, промените в поведението на потребителите, технологичния напредък и измененията, предизвикани от други мерки на равнището на Съюза и на национално равнище.
- Икономите, дължащи се на прилагането на задължителното право на Съюза, се считат за икономии на енергия, които при всички случаи биха се реализирали, и поради това **не могат да се декларират** като икономии на енергия за целите на член 7, параграф 1.
- Това означава, че ако според правото на ЕС се изисква държавите членки да постигнат определен размер или степен на икономии, те могат да декларират само икономите над това ниво, при условие че са изпълнени останалите изисквания, напр. може да се докаже и провери, че икономите се дължат на въпросното/ата действие/мярка.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ИКОНОМИИ НА ЕНЕРГИЯ

Общо представяне на базата за изчисляване на допълнителните икономии на енергия

База, определена според Директивата за екопроектиране

Икономии, дължащи се на прилагането на задължителното право на Съюза, се считат за икономии на енергия, които при всички случаи биха се реализирали. Например базата за икономии на енергия от инсталирането на продукти, свързани с енергопотреблението, които са включени в обхвата на Директивата за екопроектиране (напр. отоплителни системи), най-малко трябва да бъдат еквивалентни на минималните изисквания за енергийни характеристики, определени в съответната директива, действаща към момента на внедряване на отделното действие.

[Информация за всяка категория продукти, предоставена на уебсайта на ЕК](#)

ИЗКЛЮЧЕНИЯ - СЪЩЕСТВУВАЩИ СГРАДИ

- По принцип строителните норми, свързани с енергийните характеристики на сградите, определят задължителни изисквания съгласно правото на ЕС (ДЕХС) и са част от обичайната практика, т.е. считат се за икономии, които при всички случаи биха се реализирали, и поради това не могат да се декларират.
- Чрез дерогация държавите членки могат да отчитат изцяло икономии от обновяването на сгради, при условие че е изпълнен критерият за същественост, и всички икономии на енергия произтичат от мерки на политиката за насърчаване на обновяването (СЗЕЕ и алтернативни мерки).
- Те трябва да докажат също така, че декларираните икономии от мерките надвишават икономии, които биха се реализирали и без мерките.
- Те трябва да демонстрират, че задължената, участващата или изпълняващата, страна е допринесла за постигането на декларираните икономии

ИЗКЛЮЧЕНИЯ - НОВИ СГРАДИ

- Считано от влизането в сила на изменената ДЕЕ, държавите членки могат да отчитат икономии на енергия, произтичащи от прилагането на националните минимални изисквания, които са определени за нови сгради, **САМО спрямо икономии, изисквани за първия период на задължения (2014—2020 г.),** при условие че:
 - те отговарят на националните минимални изисквания, установени преди транспонирането на ДЕХС, т.е. до 9 юли 2012 г.
 - те са „съществени“; както и
 - те са били нотифицирани в НПДЕЕ до 30 април 2017 г. (вж. член 24, параграф 2 от ДЕЕ).

ИЗКЛЮЧЕНИЯ - СГРАДИ НА ПУБЛИЧНИТЕ ОРГАНИ

- По принцип изключенията от принципа на допълнителност са приложими за икономии на енергия, свързани с обновяването на сгради на публичните органи, тъй като тези икономии са „свързани с обновяването на съществуващи сгради“
- Държавите членки обаче трябва да докажат, че всички декларирани икономии са реализирани благодарение на мерки на политиката, които са приложени за обновяването на сгради на публичните органи. Те не могат да отчитат икономии на енергия, които биха се реализирали и без мярката на политиката. Следователно държавите членки трябва да докажат същественост.

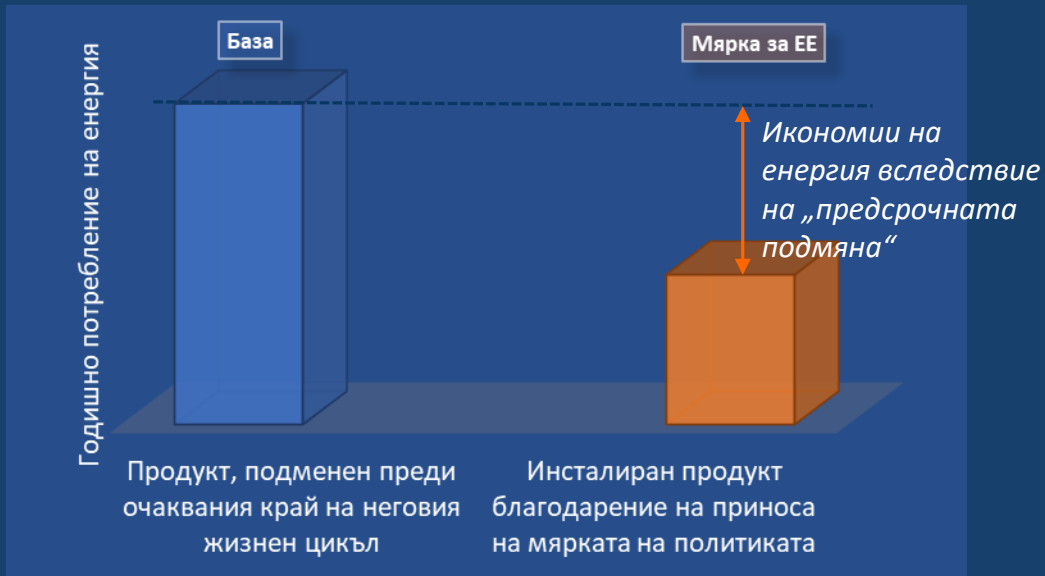
ИЗКЛЮЧЕНИЯ - ОБСЛЕДВАНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯ

- Според ДЕЕ от държавите членки се изисква да гарантират, че големите предприятия (т.е. фирми, които не са МСП) са подложени на енергийно обследване на всеки 4 години; това само по себе си **не води до икономии на енергия.**
- Мерките за насърчаване или подпомагане на изпълнението на препоръките от дадено обследване, надхвърлят минималните изисквани по член 8 - Държавите членки „могат да прилагат схеми за стимулиране и подпомагане“. Поради това икономииите на енергия, реализирани от такива мерки, **могат да се отчитат, тъй като иначе те не биха били реализирани, при условие че е изпълнен критерият за същественост.**
- Същото важи за икономии, произтичащи от мерки за МСП.

ИЗКЛЮЧЕНИЯ - ПРЕДСРОЧНА ПОДМЯНА

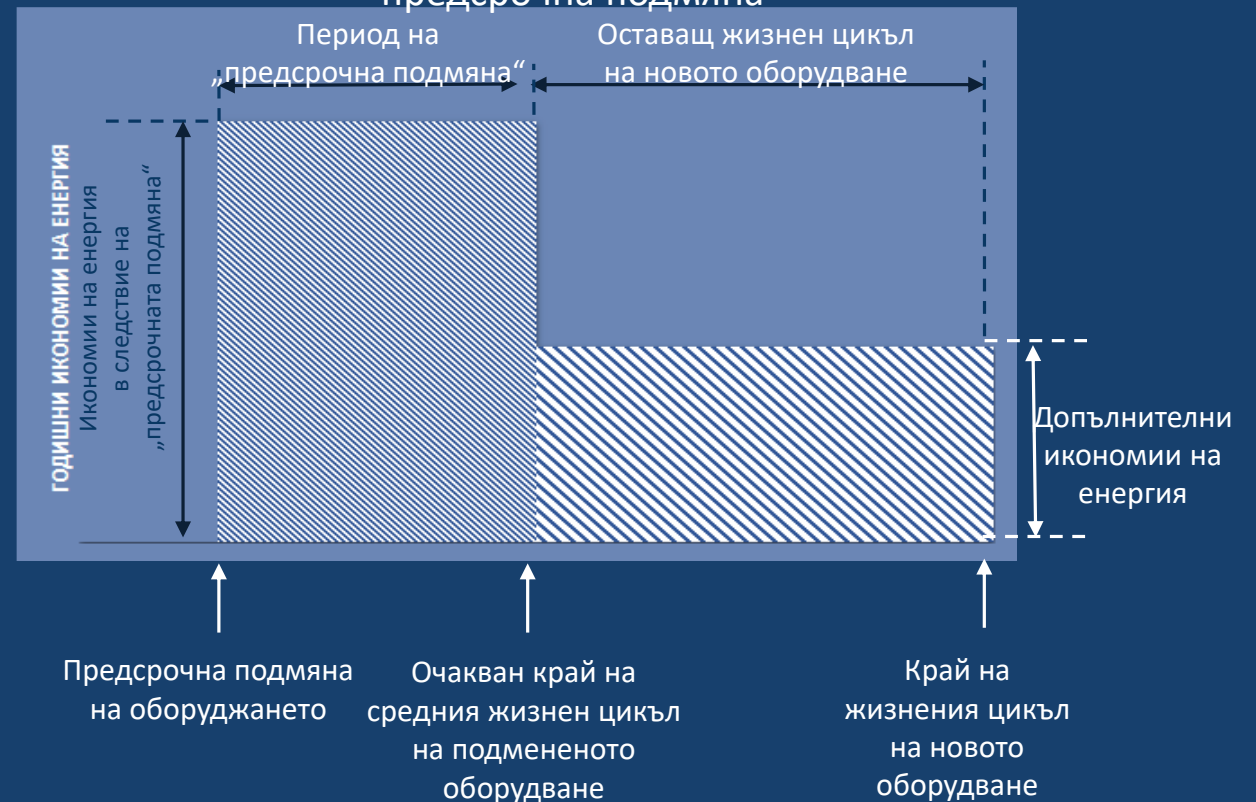
МЕРКИ НА ПОЛИТИКАТА, „УСКОРЯВАЩИ ВНЕДРЯВАНЕТО НА ПО-ЕФЕКТИВНИ ПРОДУКТИ И ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА“.

База при специалния случай с предсрочна подмяна

Този конкретен случай е приложим само за „периода на предсрочна подмяна“, т.е. между инсталирането на новото оборудване и края на средния очакван жизнен цикъл на подмененото оборудване. За останалия жизнен цикъл на новото оборудване трябва да се използва база за изчисляване на допълнителните икономии на енергия. Това води до стъпаловидна база.

Стъпаловидна база за специалния случай с предсрочна подмяна

В този пример съществуващото оборудване е подменено 3 години преди края на очаквания му жизнен цикъл. Тези 3 години отговарят на периода на предсрочна подмяна. Новото оборудване е с очакван жизнен цикъл от 8 години. Поради това през оставащите 5 години базата за изчисление на допълнителните икономии на енергия се определя чрез стъпаловидния подход.

ЖИЗНЕН ЦИКЪЛ НА МЕРКИТЕ

„Ориентираният жизнен цикъл на икономите на енергия“ е периодът, в рамките на който действието в въведено и се реализира. Той може да бъде по-кратък от техническия жизнен цикъл (който е заявен от производителя) поради ефект на запазване (напр. отстраняване или остаряване на продукта), което може да е приложимо по-специално:

- за отделни поведенчески действия,
- когато има проблеми с качеството или поддръжката на инсталирания продукт или отделното действие, както и
- в сектори на дейност с несигурни стопански цикли (напр. магазини, които биват закрити няколко години след откриването).

В изчислението на кумулативните икономии на енергия по член 7 от ДЕЕ трябва да се вземе предвид също така допустимият период на икономии на енергия. Това означава, че могат да бъдат отчитани само икономии, постигнати по време на съответния период на задължения (от началото на прилагане на отделното действие до края на периода на задължения).

МЕРКИ, НАСЪРЧАВАЩИ ВНЕДРЯВАНЕТО НА ТЕХНОЛОГИИ ЗА ВЪЗОБНОВЯЕМА ЕНЕРГИЯ И ДРУГИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОТОПЛЕНИЕ ОТ МАЛЪК МАЩАБ ВЪРХУ ИЛИ В СГРАДИ

Примери:

Фотоволтаична инсталация:

	Крайно енергийно търсене	Крайни икономии на енергия при стария котел	Крайни икономии на енергия при минимална ефективност
Предишно положение - Електроенергия от мрежата	3 500 kWh	3 500 kWh	
Варианти за енергийна ефективност - Фотоволтаична инсталация	3 500 kWh	3 500 kWh	0

Примерът показва, че електроенергията от фотоволтаични инсталации се отчита като крайна енергия, която е доставена в сградата, за да се задоволи крайното енергийно търсене на сградата.

Подмяна на котел с термopомпа:

	Отоплителен товар	Ефективност на преобразуването	Крайно енергийно търсене	Крайни икономии на енергия при стария котел	Крайни икономии на енергия при минимална ефективност
Предишно положение - Маслен котел	10 000 kWh	0,77	12 987 kWh		
Минимален стандарт - Термopомпа, отговаряща на минимален стандарт според Регламент (ЕС) 2015/1189	10 000 kWh	3,1	3 225 kWh	9 762 kWh	0
Варианти за енергийна ефективност - Термopомпа	10 000 kWh	3,5	2 857 kWh	10 130 kWh	368 kWh

Държавите членки могат да отчитат икономии на енергия, произтичащи от мерки, насърчаващи внедряването на технологии за възобновяема енергия от малък мащаб за собствени нужди върху или в сгради, спрямо изискваното количество икономии на енергия по член 7, параграф 1 от ДЕЕ, при условие че тези мерки водят до проверими и измерими или оценими икономии на енергия при крайното потребление и са изчислени в съответствие с приложение V към ДЕЕ, вкл. допълнителност и същественост.

Държавите членки трябва да докажат, че тези мерки водят до икономии на енергия при крайното потребление, които се дължат на преминаването към друга технология.

ЗИД НА ЗЕЕ

Обнародван в Държавен вестник, брой 21 от 12.03.2021 г.

Транспонира изискванията на [Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, изменена с Директива \(ЕС\) 2018/2002](#)

ЗАДЪЛЖЕНИ ЛИЦА

01

Електрическа енергия

Крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци, които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от **20 GWh годишно**

02

Топлинна енергия

Топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от **20 GWh годишно**

03

Природен газ

Крайни снабдители и търговци на природен газ, които продават на крайни клиенти повече от **10 GWh годишно**

04

Течни горива

Търговци на течни горива, които продават на крайни клиенти повече от **2 000 тона течни горива годишно**

05

Твърди горива

Търговци на твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от **13 хил. тона твърди горива годишно**

СРОКОВЕ

15
февруари

- 1). Декларация
- 2). Информация за кметовете на общини

1). **Задължените лица** подават в АУЕР декларация за продадени количества горива и енергия на краен потребител през предходната година.

2). В същия срок ЗЛ могат да предоставят информация на кметовете на общини за количествата на продадената на крайните клиенти енергия на територията на общината през предходната година.

1 март

- 1). Информация по образец
- 2). Проект на списък

- 1). **Задължените лица** изготвят годишна информация за изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания
- 2). **АУЕР** изготвя и публикува на интернет страницата си проект на списък на задължените лица

15 март

Проект на
списък

АУЕР представя на министъра на енергетиката списък на задължените лица и техните индивидуални цели за енергийни спестявания.

Корекции в списъка се извършват най-късно до 3-4 дни преди срока. След 15 март АУЕР НЕ ИЗВЪРШВА корекции в списъка.

31 март

Утвърждаване
на списъка

Списъкът на задължените лица и определените им индивидуални цели за енергийни спестявания се утвърждава от **министъра на енергетиката**

ДОКАЗВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЦЕЛИ

Обследване за ЕЕ

Обследване за ЕЕ на сграда, предприятие, промишлена система или система за външно изкуствено осветление или след проверка на отоплителна инсталация с водогреен котел или на климатична инсталация

Специализирани методики

Прилагане на специализирани методики за оценка на енергийните спестявания

Измерени спестявания

Регистриране на действителното намаление на потреблението на енергия, като се вземат предвид такива фактори като допълнителност, обитаване, обем на продукцията и метеорологични условия, които могат да влияят върху потреблението

Предполагаеми икономии

Прилагане на стойности на спестявания на енергия в съответствие с резултати от независим мониторинг на предходни мерки за ЕЕ в сходни инсталации (deemed savings; ex-ante)

Обследване за ЕЕ

Оценката/доказването на енергийните спестявания се извършва **само от енергийни одитори**, вписани в публичните регистри на АУЕР

Специализирани методики

Оценката/доказването на енергийните спестявания се извършва от **енергийни одитори**, вписани в публичните регистри на АУЕР **или от задължените лица** (когато е възможно)

Измерени спестявания

Оценката/доказването на енергийните спестявания се извършва **само от енергийни одитори**, вписани в публичните регистри на АУЕР

Предполагаеми икономии

Оценката/доказването на енергийните спестявания се извършва **от задължените лица**

ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЦЕЛИ

Информация до 1 март

Задължените лица изготвят годишна информация за изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания

Информацията включва:

Изпълнените мерки и постигнатите енергийни спестявания, данни за самостоятелно изпълнение, чрез посредник или от фонд, съответствие с изискванията за допълнителност и същественост, данни, в случай, че мерките са прилагани в уязвими домакинства и др.

Документи

Документите, доказващи изпълнението на индивидуалните цели, се съхраняват от задължените лица за срока на действие на схемата за задължения, и се предоставят в агенцията при поискване в 14-дневен срок от получаване на искането

Удостоверения за енергийни спестявания

УЕС не се изискват за доказване изпълнението на индивидуалните цели на ЗЛ. УЕС се издават само ако енергийни спестявания ще бъдат прехвърляни на друго лице

ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЪЩЕСТВЕННОСТ И ДОПЪЛНИТЕЛНОСТ В ЗИД НА ЗЕЕ

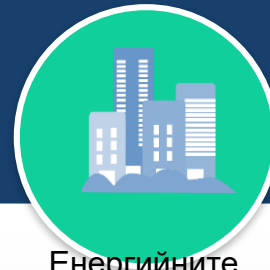
ЗЛ демонстрират, че действията им за осъществяването на мерки за енергийна ефективност водят до постигането на енергийните спестявания (чл. 20, т.4)

Спестяванията на енергия трябва да са допълнителни, спрямо спестяванията, които при всички случаи биха се реализирали и без дейността на задължените, участващите или изпълняващите страни (чл. 20а, ал.1)

Допустими са само спестяванията на енергия от мерки, които надхвърлят минималните стандарти, произтичащи от законодателството на ЕС (чл. 20а, ал.3)

Енергийните спестявания, свързани с обновяването на съществуващи сгради, могат да се декларират като икономии на енергия за целите на схемата за задължения (чл. 20а, ал.4)

ЗЛ изпълняват приоритетно мерки за повишаване на енергийната ефективност при уязвими клиенти, енергийно бедни домакинства и социални институции (чл. 20, т.3)